25/05/2022

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης για τον πόλεμο στην Ουκρανία, την Αρχιεπισκοπή Αχρίδος, την Χάλκη και την επίσκεψη στο Άγιον Όρος

Πατριαρχεία / Οικουμενικό Πατριαρχείο

Ο πόλεμος στην Ουκρανία, η στάση της Ρωσικής Ορθόδοξης Εκκλησίας, η Αρχιεπισκοπή Αχρίδος, ο ρόλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, η Θεολογική Σχολή της Χάλκης, η Αγιά Σοφιά και η επικείμενη επίσκεψή του στο 'Αγιον Όρος βρέθηκαν στο επίκεντρο της συνέντευξης που παραχώρησε ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαίος στην εκπομπή «Στο Κέντρο» της ΕΡΤ1.

Ο πόλεμος στην Ουκρανία και η στάση της Εκκλησίας

Μπρος στον Πάνσεπτο Πατριαρχικό Ναό και στην αυλή του Πατριαρχείου, ο Οικουμενικός Πατριάρχης μίλησε στον δημοσιογράφο Γιώργο Κουβαρά για τον πόλεμο που μαίνεται στην Ουκρανία, κατόπιν ερώτησης για τη στάση της

Εκκλησίας της Ρωσίας και του Πατριάρχη Μόσχας κ.κ. Κύριλλου απέναντι στον πόλεμο και υπογράμμισε:

«Δεν θα ήταν δυνατόν να μην καταδικάσουν όλες οι Εκκλησίες τη βία, τον πόλεμο. Αλλά η Εκκλησία της Ρωσίας μας απογοήτευσε. Δεν ήθελα να αποτελέσουν αυτή την τραγική εξαίρεση η Εκκλησία της Ρωσίας και ο αδελφός Πατριάρχης Κύριλλος. Δεν ξέρω πώς μπορεί να δικαιολογήσει ο ίδιος τον εαυτό του στη συνείδησή του. Πώς θα τον δικαιολογήσει, πώς θα τον κρίνει η ιστορία. Έπρεπε να ορθώσει το ανάστημά του. Γιατί μπορεί κάποιος να αντιτάξει ότι πιέζεται από τον Πρόεδρο Πούτιν. Θα έπρεπε να αντιδράσει στην εισβολή στην Ουκρανία και να καταδικάσει τον πόλεμο όπως κάναμε όλοι οι άλλοι Ορθόδοξοι Προκαθήμενοι. Δεν το έκανε, αυτό είναι εις βάρος του και λυπούμαι πολύ. Μπορεί να είχαμε άλλες διαφορές, τη γνωστή για την Αυτοκεφαλία της Εκκλησίας της Ουκρανίας, τη διαφορά που έχουμε αιώνες τώρα διότι η Ρωσική Εκκλησία εποφθαλμιά το πρωτείο του Κωνσταντινουπόλεως, υποσκάπτει τα θεμέλια του θρόνου της Κωνσταντινουπόλεως, αλλά περίμενα από τον αδελφό Κύριλλο σε αυτή την κρίσιμη, ιστορική στιγμή, να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων. Εν ανάγκη να θυσιάσει τον θρόνο του, να πει στον Πούτιν, κύριε Πρόεδρε εγώ δεν μπορώ να συμφωνήσω μαζί σας, παραιτούμαι, φεύγω. Ή θα τον βάλει στη φυλακή, δεν ξέρω τι θα έκανε ο Πρόεδρος Πούτιν αν αντιδρούσε στα σχέδιά του ο Πατριάρχης, αλλά αυτό θα περιμέναμε εμείς, οι άλλοι αδελφοί Προκαθήμενοι».

Ιστορική στιγμή η επίλυση του σχίσματος στην Εκκλησία των Σκοπίων

Ο Οικουμενικός Πατριάρχης αναφέρθηκε και στην πρόσφατη ενέργεια του Οικουμενικού Πατριαρχείου να προβεί στην επίλυση του θέματος με την σχισματική Εκκλησία των Σκοπίων. Όπως τόνισε τα τελευταία χρόνια έγιναν προσπάθειες και συζητήσεις από την πλευρά και την πολιτικής ηγεσίας των Σκοπίων να βρεθεί λύση. Μετά από συζητήσεις και ώριμες προσπάθειες το Οικουμενικό Πατριαρχείο αποφάσισε να αποκαταστήσει την ευχαριστιακή σχέση και να αναγνωρίσει την μέχρι πρότινος σχισματική Εκκλησία ως Αρχιεπισκοπή Αχρίδος αποκλείοντας τον όρο “Μακεδονία” και κάθε παράγωγό του.

“Προσπαθήσαμε να τους βοηθήσουμε. Ορίσαμε κάποια στιγμή τον Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αλβανίας Αναστάσιο να διαδραματίσει διαμεσολαβητικό ρόλο. Προσπάθησε. Πήγε, ήρθε, συζήτησε και με τις δύο πλευρές, δεν τα κατάφερε λόγω αντιδράσεως από πλευράς της Εκκλησίας της Σερβίας κυρίως και επισήμως με ένα γράμμα του κάποια στιγμή κατέθεσε την εντολή. Όμως οι προσπάθειες και οι προσευχές του Οικουμενικού Πατριαρχείου δεν διεκόπησαν. Δεχθήκαμε και εκκλήσεις από την πολιτική και πολιτειακή ηγεσία του κρατιδίου των Σκοπίων κατ’ επανάληψη και δεχθήκαμε τελευταίως την έκκλητον προσφυγή της εκεί Εκκλησίας

προς την Μητέρα Εκκλησία η οποία κατά τας αποφάσεις της τετάρτης οικουμενικής συνόδου της Χαλκηδόνος έχει αυτό το αναφέρεται δικαίωμα να εκδικάζει σε ανώτατο και τελικό βαθμό τέτοιες περιπτώσεις και επί τη βάσει αυτού του εκκλήτου ήραμε το σχίσμα της Εκκλησίας, διακηρύξαμε ότι εισερχόμεθα εις ευχαριστιακήν κοινωνίαν μαζί τους. Ονομάσαμε την Εκκλησία τους Αρχιεπισκοπή Αχρίδος. Αποκλείσαμε τον όρο Μακεδονική Εκκλησία και κάθε άλλο παράγωγο της λέξεως Μακεδονία. Περιορίσαμε τα όρια της δικαιοδοσίας εντός των ορίων της επικρατείας της Βορείου Μακεδονίας όπως ονομάζεται σήμερα και αναθέσαμε όλα τα περαιτέρω διοικητικά στην Αγιωτάτη Εκκλησία της Σερβίας με την προϋπόθεση ότι αυτά τα υπόλοιπα θα γίνουν επί τη βάσει της κανονικής τάξεως και της απ' αιώνος πράξεως της όλης Ορθοδόξου Εκκλησία".

Για την στάση την οποία τήρησε η Εκκλησία της Σερβίας, ο Παναγιώτατος ανέφερε: *"Η Εκκλησία της Σερβίας ομολογούμε ότι έπραξε ορθώς να συμπορευθεί με την απόφαση του Οικουμενικού Πατριαρχείου, είχε αρχίσει πριν την απόφαση μας εδώ ένα διάλογο με την Εκκλησία των Σκοπίων, αλλά η δική μας η απόφαση διευκόλυνε την Εκκλησία της Σερβίας και προχθές την Πέμπτη, δεκαεννέα Μαΐου (σ.σ. η συνέντευξη παραχωρήθηκε πριν το δεύτερο συλλείτουργο στα Σκόπια) προσεκάλεσε ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Πορφύριος τον επικεφαλής της Εκκλησίας της Αχρίδος και συλλειτούργησαν στο Βελιγράδι. Αυτό μας γεμίζει από ικανοποίηση, είναι μια ιστορική στιγμή, ένα σχίσμα που διήρκησε περίπου έξι δεκαετίες, πάλι με πρωτοβουλία του Οικουμενικού Πατριαρχείου τελείωσε, ήρθη και σε εισερχόμεθα σε μια νέα περίοδο".*

Το κλείσιμο της Χάλκης παραβιάζει τη Συνθήκη της Λωζάννης

Εν συνεχεία, ο Παναγιώτατος μίλησε για το ζήτημα της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης για την οποία επισήμανε:

«Η Θεολογική Σχολή της Χάλκης παραμένει κλειστή εδώ και 51 χρόνια και το Οικουμενικό Πατριαρχείο στερείται της δυνατότητας να εκπαιδεύει στην έδρα της τους αυριανούς λειτουργούς της. Παρακαλέσαμε κατ' επανάληψη την εδώ κυβέρνηση να μας ανοίξει τη σχολή. Να επαναλειτουργήσει, δηλαδή, η σχολή για τους χριστιανούς, που άνοιξε επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας και έκλεισε επί τουρκικής δημοκρατίας. Αυτό είναι αντίφαση και αδικαιολόγητη εξέλιξη. Δυστυχώς, δεν εισακούονται οι παρακλήσεις μας προς την 'Αγκυρα. Ας ελπίσουμε ότι η τουρκική κυβέρνηση θα δει κάποια στιγμή αυτό το θέμα υπό άλλο πρίσμα και θα πεισθεί ότι η επαναλειτουργία της Χάλκης είναι καταρχήν προς το συμφέρον της ίδιας της Τουρκίας. Διότι, μια τέτοια ενέργεια θα αποδείξει περίτρανα ότι υπάρχει θρησκευτική ελευθερία, ότι δεν υπάρχουν περιορισμοί στα ανθρώπινα δικαιώματα, στο δικαίωμα της θρησκευτικής ελευθερίας. Λέγω εδώ ότι δεν είναι δυνατόν να υπάρχουν δεκάδες μουσουλμανικές σχολές και ούτε μία θεολογική

σχολή για τους χριστιανούς. Διότι η συνθήκη της Λωζάννης λέει πως οι μειονότητες που ζουν στην Τουρκία έχουν δικαίωμα να ανοίγουν σχολεία που θα δίδουν θρησκευτική εκπαίδευση με δικά τους έξοδα. Εμείς ουδέποτε ζητήσαμε χρήματα, άρα το κλείσιμο της Χάλκης είναι και παραβίαση της Συνθήκης της Λωζάννης».

“Θα προτιμούσαμε η Αγιά Σοφιά να είναι ανοιχτό μουσείο για όλον τον κόσμο”

Ακολούθως, ο Προκαθήμενος της Ορθοδοξίας μίλησε για τα αισθήματα που του προκάλεσε η μετατροπή της Αγιάς Σοφιάς σε τέμενος, αλλά και οι ζημιές οι οποίες έχουν σημειωθεί, σύμφωνα με ρεπορτάζ:

«Δεν έκρυψα ποτέ τα αισθήματά μου. Μίλησα και έγραψα για την Αγιά Σοφιά. Αυτά τα κείμενα είχε την ευαισθησία να τα συλλέξει ο μακαριστός φίλος και συνεργάτης Μαγγίνας και να τα βγάλει σε βιβλιαράκι. Δεν πρόφτασε να το δει, αλλά έκανε τον κόπο να το ετοιμάσει. Εκεί μπορεί να δει κάποιος τα αισθήματα μου για την Αγιά Σοφιά. Από την Εκκλησία της Ρωσίας και την Πολιτεία της Ρωσίας, πάλι, δεν είχαμε ευχάριστα μηνύματα όταν μετατράπηκε η Αγιά Σοφιά σε τέμενος, γιατί τότε ελέχθη από τον Βορρά ότι “τώρα μπορούμε να μπαίνουμε χωρίς εισιτήριο”.

Αυτά που διαβάζουμε τώρα τελευταία στις τουρκικές εφημερίδες δεν είναι ευχάριστα για τη συντήρηση, για την καθαριότητα. Υπάρχουν παράπονα διατυπωμένα από Τούρκους δημοσιογράφους. Εγώ επαναλαμβάνω ότι θα προτιμούσαμε να είναι ανοιχτό μουσείο για όλον τον κόσμο η Αγιά Σοφιά και όχι τέμενος μόνο για μουσουλμάνους».

“Μυθεύματα ότι πάω να εκδιώξω Ρώσους μοναχούς από το Άγιο Όρος”

Τέλος, ο Οικουμενικός Πατριάρχης έκανε λόγο για την επικείμενη επίσκεψή του στο ‘Αγιον Όρος και υπενθύμισε ότι αυτή θα είναι η όγδοη φορά που θα πάει, καθώς το αγαπά και το νοιάζεται.

«Μετά από 30 χρόνια που με αξίωσε ο Θεός να είμαι στο θρόνο της Κωνσταντινουπόλεως θέλω να πάω ξανά να ευχαριστήσω για αυτή τη μεγάλη ευλογία. Ελέχθησαν και γράφτηκαν μερικά περίεργα πράγματα, ότι θα πάω να εκδιώξω Ρώσους μοναχούς. Είναι μυθεύματα. Ούτε πρόθεση έχω να διώξω κανέναν, φαντάζομαι ότι δεν θα με προκαλέσουν να κάνω κάτι τέτοιο. Ας κάθονται φρόνιμα να μην εκδιωχθεί κανείς. Αυτά είναι αυτονόητα πράγματα. Εγώ πηγαίνω εκεί ως προσκυνητής».